

Roman Pollak (1886–1972) – nowe spojrzenie. Konferencja naukowa w 50. rocznicę śmierci. 25–26 października 2022, Poznań

Roman Pollak to wybitny uczony, historyk literatury polskiej, długoletni profesor Uniwersytetu Poznańskiego (od jego powstania w 1919 r. do 1972 r.). W okresie międzywojennym kierował nowopowstałą katedrą filologii polskiej na Uniwersytecie w Rzymie i był delegatem Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego na Włochy. Bardzo zasłużył się dla rozwoju relacji naukowych i kulturalnych polsko-włoskich. Podczas okupacji hitlerowskiej sprawował funkcję rektora tajnego Uniwersytetu Ziemi Zachodnich. Był znany jako doskonały dydaktyk, organizator nauki i ofiarny patriota.

Celem konferencji, zorganizowanej pod auspicjami Uniwersytetu Adama Mickiewicza, Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk oraz Instytutu Historii Nauki im. L. i A. Birkenmajerów PAN, było przypomnienie tej zapomnianej już postaci oraz wskazanie na nowe, mało znane sfery życia i działalności Pollaka.

Uroczyste otwarcie konferencji i pierwsza sesja miały miejsce w pięknej auli UAM im. Lubrańskiego. Zebranych powitali: rektor UAM – prof. Bogumiła Kaniewska, prezes PTPN – prof. Filip Kaczmarek i kierownik Archiwum PAN Oddział w Poznaniu – dr Jarosław Matysiak. Konferencja składała się z trzech sesji.

W pierwszej obszerny referat wprowadzający o życiu i działalności Pollaka wygłosił prof. Jan Piskurewicz. Z kolei o wizji Pollaka nauki w II Rzeczypospolitej mówił dr hab. Jaromir Jeszke, prof. UAM. O roli Pollaka w tworzeniu polonistyki na terenie Włoch opowiedziała z Turynu prof. Krystyna Jaworska. Także za pośrednictwem łącz internetowych o pracy Pollaka na katedrze polonistyki Sapienzy mówiła z Rzymu jego obecna następczyni na tej katedrze – prof. Monika Woźniak. Następny referat o Pollaku – jako rektorze Uniwersytetu Ziemi Zachodnich – wygłosił dr hab. Maciej Franz, prof. UAM. Pierwszą sesję zamknął referat prof. Bogusława Doparta o przyjacielskich relacjach Pollaka ze Stanisławem Pigionem. Po dyskusji i zamknięciu sesji jej uczestnicy obejrzeli interesującą wystawę planszową poświęconą Pollakowi oraz złożyli kwiaty pod poświęconą mu tablicą w Collegium Novum.

Druga sesja miała miejsce w tzw. Salonie Mickiewicza – oryginalnej sali pod kopułą na Wydziale Filologii Polskiej i Klasycznej UAM. Referaty o Pollaku jako badaczu renesansu wygłosiła prof. Katarzyna Meller, a prof. Alina Nowicka-Jeżowa mówiła o nim jako o badaczu seicenta. Z kolei prof. Beata Gromadzka zarysowała portret Pollaka jako dydaktyka uniwersyteckiego. Po przerwie kawowej referaty o kontaktach Polaka ze środowiskiem Instytutu Kultury Polskiej w Turynie wygłosiła dr Sylwia Szarejko, a o publicystyce Pollaka na łamach „Kuriera Poznańskiego” mówił dr Józef Malinowski. Pierwszy dzień Konferencji zakończony został uroczystą kolacją.

Drugiego dnia obrady przeniosły się do siedziby Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk, gdzie otwarto także wystawę (w gablotach) poświęconą Pollakowi. W trzeciej sesji Konferencji referaty wygłaszali kolejno: Marcin Rabenda – o listach Pollaka z Włoch do żony, dr Ligia Henczel – o Pollaku jako współtwórcy Towarzystwa Dante Alighieri w Poznaniu, prof. Barbara Judkowiak – o Pollaku jako działaczu PTPN, dr Elżbieta Lijewska – o Pollaku w oczach jego uczniów, dr Alicja Przybyszewska – o Pollaku w świetle źródeł poznańskich.

Po dyskusji sesję i całą Konferencję podsumowała prof. Barbara Judkowiak – główna organizatorka tego wydarzenia naukowego.

Następnie część uczestników Konferencji udała się na Cmentarz Junikowski w Poznaniu w celu złożenia kwiatów na grobie Romana Pollaka.

Ryc. 1. Otwarcie I sesji Konferencji. Przewodniczy prof. dr hab. Alina Nowicka-Jezowa (fot. J. Jeszke)

Ryc. 2. I sesja konferencji. Referat wygłasza prof. dr hab. Jan Piskurewicz (fot. J. Jeszke)

Jan Piskurewicz

Instytut Historii Nauki im. L. i A. Birkenmajerów PAN

ORCID 0000-0002-6891-8593